

فرشته محبی^۱رسول نوروزی سیدحسینی^۲مرجان صفاری^۳حسین آقایی نیا^۴

10.22034/ssvs.2023.2774.3015

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱/۲۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۳/۶

سوءاستفاده در ورزش یک مشکل غیرقابل انکار است و به روش‌های مختلفی اتفاق می‌افتد. از این رو، شناسایی عوامل تاثیرگذار در وقوع این معضل اجتماعی از اهداف اساسی مسئولان ورزشی در دنیاست. هدف از این تحقیق، شناسایی عوامل موثر بر شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش است که با روش کیفی انجام شد. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شدند. مشارکت‌کنندگان در این تحقیق ۱۴ نفر شامل اساتید، متخصصان، کارشناسان و صاحب‌نظران در زمینه سوءاستفاده در ورزش بودند که بر اساس معیارهای تعیین‌شده انتخاب گردیدند. به‌منظور تحلیل داده‌ها، از روش تحلیل مضمونی براون و کلارک (۲۰۰۶) استفاده شد. در کل ۲۸ کد استخراج شد که میزان اتکاپذیری آن‌ها بیش‌تر از ۷۰ درصد است که وثوق‌پذیری کدگذاری را تأیید می‌کند. نتایج تحقیق شش عامل را در شکل‌گیری سوءاستفاده موثر می‌داند: (۱) اجبار و تعدی به حریم ورزشکار؛ (۲) سوء استفاده از قدرت؛ (۳) اعتماد پوچ به سایرین؛ (۴) وقوع غیرمنتظره و ناخواسته؛ (۵) گرفتن نقطه ضعف از ورزشکار؛ (۶) انکار آزار و اذیت. براساس نتایج این تحقیق آگاه بودن از عوامل موثر بر شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش باعث می‌شود این مسئله راحت‌تر درک شود و شناخت دقیقی از وقوع سوءاستفاده در دست باشد تا زمینه پیشگیری از این مسئله مهم ایجاد شود و مهم‌تر از همه ورزش را به یک محیط امن برای ورزشکاران تبدیل کرد.

واژگان کلیدی: سوءاستفاده، آزار و اذیت، مسائل اجتماعی، شکل‌گیری و غفلت.

^۱ دانشجوی مدیریت ورزشی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

^۲ دانشیار، مدیریت ورزشی، گروه تربیت‌بدنی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: Rasool.norouzi@modares.ac.ir

^۳ استادیار، مدیریت ورزشی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

^۴ دانشیار، حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

مقدمه

مزایای بالقوه بسیار زیادی برای شرکت در ورزش وجود دارد که شامل اعتماد به نفس، پیشرفت تحصیلی و همچنین بهبود سلامت جسمی، اجتماعی و عاطفی است (ولا و همکاران^۱، ۲۰۱۴). با این حال، فوائد ورزش می‌تواند با پتانسیل آسیب همراه باشد (جوهانسون و همکاران^۲، ۲۰۲۰). باتوجه به تعداد بالای جوانانی که در ورزش شرکت می‌کنند، فرصت‌های متعددی برای ایجاد سوءاستفاده در ورزش ارائه می‌شود. نشانه‌های متعددی نشان می‌دهد که ورزشکاران جوان به خوبی در ورزش محافظت نمی‌شوند (پرنت و دمرس^۳، ۲۰۱۱). گزارش‌های زیادی مبنی بر وجود سوءاستفاده‌ها در ورزش نظیر سوءاستفاده جسمی، جنسی و عاطفی و غفلت دریافت شده‌اند (کاوناک و همکاران^۴، ۲۰۱۷). این مقوله تنها محدود به این سوءاستفاده‌ها نیست، بلکه اشکال مختلفی دارد؛ از جمله: آزار و اذیت، دعوا، استثمار و خشونت (جکل و همکاران^۵، ۲۰۱۸). سوءاستفاده عاطفی یکی از انواع سوءاستفاده است که در ورزش رخ می‌دهد (گرویس و دان^۶، ۲۰۰۴؛ گراولی و کوچرن^۷، ۱۹۹۵؛ کر و استارلینگ^۸، ۲۰۱۲؛ کربی و همکاران^۹، ۲۰۰۰؛ ماهون و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۲). باید خاطر نشان کرد که شواهد زیادی وجود دارد که سوءاستفاده روانی، هسته اصلی همه سوءاستفاده‌هاست، زیرا تصور هر نوع آزار و اذیت و سوءاستفاده‌هایی که زمینه‌های روانی نیز نداشته باشد غیرممکن است. به علاوه این نوع سوءاستفاده به نظر می‌رسد که تأثیر منفی قابل توجهی بر سلامت ورزشکاران دارد (کاوناک و همکاران^{۱۱}، ۲۰۱۷). سوءاستفاده جسمی ممکن است در داخل و خارج از زمین بازی انجام شود. این شکل از سوءاستفاده اغلب توسط افراد در موقعیت‌های قدرت و اعتماد، مانند مربیان و اطرافیان ورزشی، و همچنین خانواده و دوستان، ورزشکاران همسال و طرفداران ورزش انجام می‌شود. شکل دیگری از سوءاستفاده وجود دارد که «غفلت» نامیده می‌شود. غفلت به معنی نادیده گرفتن دسترسی به مراقبت‌های پزشکی مناسب، و عدم اجرای تجهیزات و قوانین ایمنی در محیط‌های آموزشی و مسابقه، در ورزش است (مونتهوی و همکاران^{۱۲}، ۲۰۱۶). ماتیوز^{۱۱} (۲۰۰۴) غفلت را با عنوان «صدمات جدی» یا «خطر صدمات جدی» می‌خواند. شکل‌هایی از سوءاستفاده جنسی نیز در ورزش گزارش شده است (ترکلی و سوبان اغلو^{۱۲}، ۲۰۱۸).

¹Vella et al.²Johnson et al .³Parent and Demers⁴Kavanagh et al.⁵Jeckell et al.⁶Gervis and Dunn⁷Gravely and Cochran⁸ Kerr and Stirling⁹Kirby et al.¹⁰McMahon¹¹Matthews¹²Terekli and Cobanoglu

سوءاستفاده جنسی یک پدیده پیچیده است که شامل ابعاد شخصیتی و زمینه‌ای متعددی است (برکنریج و همکاران^۱، ۲۰۰۸). چنین آزارهایی ممکن است تأثیرات نامطلوب جدی بر شرایط جسمی و روحی آن‌ها داشته باشد (شینوهارا^۲، ۲۰۲۲). مسئله سوءاستفاده در تمامی زمینه‌ها امری مذموم و بد تلقی می‌شود که باید با تمام قوا در جهت مقابله و پیشگیری از آن عمل کرد (متهوی و همکاران^۳، ۲۰۱۶). تجربه سوءاستفاده در ورزش بر خانواده، دوستان، همکاران و همسالان در خانه، محل کار و مکان‌های تفریحی تأثیرات منفی می‌گذارد. این تأثیرات مدت‌ها پس‌ازاینکه ورزشکار نقش ورزشی خود را رها کرده است هم می‌تواند خشونت‌بار باشد. باید خاطرنشان کرد که آزار و اذیت به‌مثابه نقض حقوق بشر است و در بسیاری از مواقع یک جرم کیفری تلقی می‌شود. در ورزش، این رنج‌ها برای ورزشکاران و دیگران ایجاد می‌شود و مسئولیت‌های قانونی، مالی و اخلاقی برای سازمان‌های ورزشی به‌وجود می‌آید. هیچ ورزشی در برابر این مشکلات که در هر سطح عملکردی رخ می‌دهد، مصون نیست. مسائل بعدی مربوط به بار مالی بر دوش برنامه‌های ورزشی، دعاوی حقوقی احتمالی و از دست دادن شغل که می‌تواند باعث ایجاد حوادث شود، به اهمیت موضوع افزوده است (کرا و همکاران^۴، ۲۰۰۹). در ورزشکاران نخبه قربانیان سوءاستفاده جنسی و جسمی بیشتری دیده می‌شود. همین امر اهمیت مطالعات بیشتر در مورد سوءاستفاده، قربانیان سوءاستفاده و پیشگیری از سوءاستفاده را دوچندان می‌کند (تیمپکا^۵، ۲۰۱۴). علاوه بر این، در ورزش جوانان اهمیت بررسی سوءاستفاده و انواع آن بسیار حائز اهمیت است. به‌طور خاص، تحقیقات برای بررسی شیوع سوءاستفاده در ورزش جوانان و تحقیقات برای درک چگونگی مدیریت بهتر این سازمان‌ها در این زمینه موردنیاز است (آتابکوا و سیمونوا^۶، ۲۰۱۸)، چراکه ورزشکاران، مربیان و اعضای تیم، صرف نظر از سطح رقابت، شایسته شرکت در ورزش‌هایی هستند که عاری از آزار عاطفی، فیزیکی و جنسی باشد (جوهانسون و همکاران، ۲۰۲۰).

در زمینه سوءاستفاده، تحقیقاتی به شکل غیرمستقیم به این موضوع پرداخته‌اند. به‌عنوان مثال، افشار و همکاران (۲۰۱۷) به بررسی ارتباط سوءاستفاده مربیان با اثربخشی و رضایت‌مندی کشتی‌گیران نخبه استان البرز پرداختند. نتایج نشان داد بین سوءاستفاده مربی درمجموع دارای چهار زیر شاخص سوءاستفاده عاطفی، سوءاستفاده بدنی، سوءاستفاده جنسی و بی‌توجهی مربی، با اثربخشی مربیگری و رضایت‌مندی ورزشکاران همبستگی منفی و معناداری وجود دارد. به‌علاوه، مولایی و همکاران^۷ (۲۰۱۷) در مطالعه خود پیرامون شیوع آزار سالمندان به این نتیجه رسیدند که سوءاستفاده از افراد مسن مسئله اساسی در جوامع است که می‌تواند اعتمادبه‌نفس را کاهش دهد، احساس ناامیدی و بی‌علاقگی ایجاد کند و باعث ناتوانی روانی در افراد مسن شود. گیلانی و همکاران (۲۰۲۰) در مطالعه خود

¹Brackenridge

²Shinohara

³Mountjoy et al.

⁴Crow et al.

⁵Timpka

⁶Atabekova and Simonova

⁷Molaei

بیان می‌کنند که یکی از نگرانی‌های جدی بهداشتی تجاوز به عنف در نوجوانان است. این مطالعه مروری سیستماتیک از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷ در پایگاه‌های اطلاعاتی مختلف است. یافته‌های تحقیق نشان داد که در بررسی مطالعات مداخله‌ای، شیوع آزار و اذیت جنسی و تجاوز جنسی به وسیله توانمندسازی نوجوانان و آموزش فنون دفاع شخصی در گروه مداخله نسبت به گروه کنترل به طور معنی داری کمتر بود. در سایر مطالعات غیر مداخله‌ای، از نظر آماری رابطه معنی داری بین سطح بالای دانش و نگرش نوجوانان و کاهش عوامل خطر و حمله جنسی وجود دارد. همچنین ارتقای آگاهی و نگرش از طریق مداخلات مبتنی بر شواهد می‌تواند از سوءاستفاده جنسی در نوجوانان جلوگیری کند.^۱ (۲۰۲۰) مطالعه‌ای برای بررسی تأثیر تجربه تجاوز جنسی بر دوران مشارکت ورزشی از نوجوانی تا بزرگسالی انجام داد که نتایج نشان داد که حمله جنسی غیرجسمی و غیرمجاز به طور قابل توجهی بر میزان مشارکت ورزشی در بین شرکت‌کنندگان زن تأثیر گذاشته است. شینوهارا (۲۰۲۱) تحقیقی برای روشن کردن وظیفه نهادهای حاکم بر ورزش برای محافظت از ورزشکاران جوان در برابر سوءاستفاده‌ها انجام داد و در نهایت به این نتیجه دست یافت که نهادهای حاکم بر ورزش موظف‌اند از آن‌ها در برابر چنین سوءاستفاده‌هایی توسط مربیان خود محافظت کنند. در نهایت، تحقیقی که توسط گورونگ (۲۰۲۱) انجام شد نشان داد که دلیل اصلی خشونت علیه زنان، تبعیض جنسیتی است؛ یعنی در جامعه مردسالار، ایده‌های برتری مرد و تسلط بر زن اغلب در جوامع منعکس شده و به عنوان یک امر خصوصی در نظر گرفته می‌شود. علل دیگر ممکن است ناشی از علل اجتماعی، علل اقتصادی، ساده لوحی، طبیعت بدخواهانه و غیره باشد. بررسی تحقیقاتی که پیرامون سوءاستفاده انجام شده‌اند نشان می‌دهد که سوءاستفاده در ورزش یک امر کاملاً فرهنگی است؛ به این معنی که سوءاستفاده در فرهنگ‌های مختلف می‌تواند به شکل‌های مختلف ایجاد و تفسیر شود. علاوه بر این، مسئله سوءاستفاده در تمامی زمینه‌ها امری مذموم و بد تلقی می‌شود که باید با تمام قوا در جهت مقابله و پیشگیری از آن عمل کرد. از همین رو می‌توان گفت همه افراد ذینفع در ورزش مسئولیت شناسایی و جلوگیری از سوءاستفاده در ورزش و توسعه فرهنگ عزت، احترام و ایمنی در ورزش را دارند. به ویژه سازمان‌های ورزشی که مسئول در زمینه ایمنی هستند و باید در شناسایی و ریشه‌کن کردن این روش‌ها عملکرد مؤثری را از خود نشان دهند. یک سیستم ورزشی سالم که به ورزشکاران قدرت می‌بخشد می‌تواند در جلوگیری از سوءاستفاده در ورزش کمک کند. از همین رو می‌توان گفت که ارتقای ورزش ایمن یک وظیفه مهم و بخشی از الزامات بین‌المللی گسترده برای حسن نیت در ورزش است (مونته‌وی و همکاران، ۲۰۱۶). عوامل متعددی وجود دارد که سبب شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش می‌شود. به طور مثال، قربانیانی که سوءاستفاده را افشا نمی‌کنند، در معرض خطر بیشتری برای پیامدهای منفی مانند تکرار سوءاستفاده، مشکلات بهداشت روان و اعتیاد قرار دارند (سندرسون و همکاران، ۲۰۱۹).^۲ در طی چند دهه اخیر، آزار و اذیت به طور فزاینده‌ای به عنوان یک مشکل جدی در ورزش‌های تفریحی، آماتور و حرفه‌ای شناخته شده است. به همین دلیل بیانیه اجماع کمیته بین‌المللی المپیک شکل گرفته است که توصیه می‌کند همه سازمان‌های

¹Lee²Sanderson et al.

ورزشی باید دستورالعمل‌های عملکردی داشته باشند که «معیار روشنی برای آنچه قابل قبول و غیرقابل قبول است تعیین کند». در کنار تحولات اجتماعی گسترده‌تر در روابط جنسیتی و نگرش نسبت به سوءاستفاده، تحقیقات ورزشی در این زمینه مهم بوده است (ماری و همکاران^۱، ۲۰۲۲). با توجه به پیشینه تحقیق مشخص شد که مسئله سوءاستفاده امری خطیر می باشد که باعث دور شدن ورزش از هدف خود می شود. همچنین با توجه به تحقیقات اندک در این زمینه به خصوص در ایران نیاز اساسی است که در این زمینه مطالعاتی صورت گیرد (مختاریان گیلانی و همکاران، ۲۰۲۰). از آنجا که اطلاعات کمی در مورد نحوه درک و ارتباط افراد درگیر در ورزش با چنین مسائلی وجود دارد، شکاف در تحقیقات فعلی در مورد سوءاستفاده در ورزش وجود دارد (ماری و همکاران، ۲۰۲۲). لذا ضروری است که برای برقراری امنیت در جامعه ورزشی، شکل گیری سوءاستفاده در ورزش شناسایی شود که به دنبال آن بتوان زمینه آموزش، مدیریت کردن و پیشگیری از سوءاستفاده را فراهم کرد.

درواقع داشتن یک تحلیل از دید افرادی که نگاه تخصصی به این موضوع دارند نیاز است، این در حالی است که یکی از مهم ترین موضوعات در تحقیقات ورزشی دیدگاه متخصصان در این زمینه است، زیرا این درک می تواند عوامل موثر بر شکل گیری وقوع سوءاستفاده در ورزش را مشخص کند و مهم تر از همه زمینه ساز پیشگیری از این قبیل مسائل شود. این روند امری کاملاً فرهنگی و اجتماعی است. از این رو هر قدر مطالعات دقیق تری از سوءاستفاده در دست باشد، به احتمال زیاد می تواند شرایط را برای کنترل امور فراهم سازد. با توجه به موارد یاد شده، سوءاستفاده در تمام سطوح ورزش، در هر رده سنی و برای هر جنس اتفاق می افتد. لذا در این تحقیق سعی شده است که شکل گیری وقوع سوءاستفاده در تمام این موارد در نظر گرفته شود، زیرا هر فردی ممکن است در ورزش فارغ از جنسیت، طبقه اجتماعی و حرفه و سطح خود از آزار رنج ببرد (یوسل و همکاران^۲، ۲۰۱۴). شناخت عوامل موثر شکل گیری سوءاستفاده در ورزش می تواند اطلاعات اوزشمندی برای مدیران، متولیان ورزشی و دست اندرکاران ورزش فراهم کند. به علاوه می تواند عاملی مهمی در کاهش این پدیده در عرصه ورزش باشد. این تحقیق به دنبال کسب چنین شناختی است. با این اوصاف محقق می کوشد عوامل موثر شکل گیری از سوءاستفاده در ورزش را مشخص کند تا شناختی در جهت مدیریت این پدیده حاصل شود.

روش شناسی پژوهش

ماهیت این تحقیق، اکتشافی و هدف از آن، بسط دانش و شناخت موجود در مورد شناخت عوامل موثر در شکل گیری وقوع سوءاستفاده در ورزش است. در این تحقیق، از روش نمونه گیری هدفمند با تکنیک گلوله برفی استفاده شده است و مصاحبه ها تا جایی تداوم یافت که پژوهش به اشباع نظری و کفایت رسید. معیار محقق جهت انتخاب شرکت کنندگان، تخصص آن ها در زمینه سوءاستفاده می باشد. محقق سعی کرده اند با افرادی که در این زمینه پژوهشی داشته اند، تجربه پرونده های حقوقی در این زمینه داشته اند، روانشناسان و پزشکانی که به درمان قربانی

¹Marie et al.

²Yucel et al.

پرداخته‌اند، متخصصان در حوزه جامعه‌شناسی و یا مربیان و مسئولان ورزشی که در دوران کاریشان با این موارد روبه‌رو شده‌اند مصاحبه کنند. در نهایت با ۱۴ نفر مصاحبه شد. ویژگی جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان در جدول ۱ آمده است. طبق جدول زیر میانگین سابقه کار افراد مصاحبه‌شونده در حوزه ورزش و مربیگری و حقوق‌دانان در امر سوءاستفاده در ورزش برابر با ۲۰ سال بود که نشان از تجربه بالای آنان و مناسب بودن ایشان به‌عنوان نمونه تحقیق دارد.

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

ردیف	کد	جنسیت	سابقه کار	تحصیلات	زمینه فعالیت کنونی
۱	A1	مرد	۳۰	دکتری حقوق جزا	وکیل - مدرس دانشگاه
۲	A2	مرد	۱۹	دکتری جامعه‌شناسی	مدرس دانشگاه
۳	A3	مرد	۶	دکتری مدیریت ورزشی	مدرس دانشگاه
۴	A4	مرد	۴۴	متخصص بیماری‌های اعصاب و روان	پزشک عمومی
۵	A5	زن	۲۸	دکتری مدیریت ورزشی	عضو شورای حفاظت از ورزشکاران در کمیته ملی المپیک
۶	A6	مرد	۲۹	دکتری فیزیولوژی ورزش	مدرس دانشگاه - عضو شورای حفاظت از ورزشکاران در کمیته ملی المپیک
۷	A7	مرد	۲۱	روانشناسی سلامت	مدرس دانشگاه
۸	A8	زن	۱۷	دکتری مشاوره خانواده	مدرس دانشگاه
۹	A9	مرد	۳۰	دکتری روان‌شناسی ورزشی	مدرس دانشگاه
۱۰	A10	مرد	۶	دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی	وکیل - مدرس دانشگاه
۱۱	A11	زن	۱۰	دکتری جامعه‌شناسی	دبیر ورزش - مدرس دانشگاه - مربی
۱۲	A12	زن	۱۵	دکتری بیومکانیک ورزشی	دبیر ورزش - مدرس دانشگاه - مربی
۱۳	A13	زن	۲۰	دکتری مدیریت ورزشی	مدرس دانشگاه - مربی
۱۴	A14	زن	۵	دکتری مدیریت ورزشی	کارمند فدراسیون ورزش‌های همگانی
		میانگین	۲۰	-	-

به‌منظور تحلیل داده‌های کیفی از روش تحلیل مضامین (براون و کلارک^۱، ۲۰۰۶) استفاده شد. در این پژوهش از رویکرد استقرایی و فرایند تحلیل شش مرحله‌ای براون و کلارک (۲۰۰۶) استفاده شد. این مراحل شش‌گانه عبارت‌اند از: آشنایی با داده‌ها، ایجاد کدهای اولیه، جست‌وجوی تم‌ها، بازبینی تم‌ها، تعریف و نام‌گذاری تم‌ها و تهیه گزارش (براون و کلارک، ۲۰۰۶). در این تحقیق به‌منظور بررسی موثر بودن اطلاعات تولیدشده از روش کنترل و بازبینی خبرگان و محققان برای اعتبارسنجی مقوله‌ها و دسته‌بندی آن‌ها استفاده شد. به‌عبارت دیگر، در این تحقیق به‌منظور

¹Braun & Clarke

افزایش اعتبارپذیری، تمامی کدهای اولیه، پس از پایان کدگذاری هر مصاحبه و نیز رسیدن به تم‌های اصلی مورد بازبینی پژوهشگر قرار گرفتند و کدهای استخراج شده برای بررسی و تأیید به افراد متخصص و آشنا با موضوع تحقیق داده شد. علاوه بر این به منظور افزایش تأییدپذیری، تم‌های فرعی و اصلی به دست آمده از ۱۴ مصاحبه به سه نفر از مشارکت کنندگان اولیه به منظور بازبینی و تأیید ارائه شد و نکات پیشنهادی آن‌ها اعمال شد. در نهایت از سه متخصص خواسته شد که نظرات تخصصی خود را پیرامون مضامین فرعی و اصلی ارائه کنند. از طریق این اقدامات، موثق بودن اطلاعات تولید شده در این تحقیق تأیید شد. در کل ۲۸ کد استخراج شد که میزان اتکاپذیری آن‌ها بیش تر از ۷۰ درصد درصد است که قابلیت وثوق پذیری را تأیید می کند.

یافته‌های پژوهش

به منظور به کارگیری تحلیل مضمون و تجزیه و تحلیل محتوای مصاحبه‌ها، ابتدا متن هر مصاحبه از روی صدای ضبط شده از جلسه مصاحبه، پیاده سازی و با استفاده از یادداشت‌های برداشته شده طی جلسات مصاحبه تکمیل گردید. پس از مطالعه دقیق این متون، در ابتدا برای هر یک از مصاحبه‌های تهیه شده تمامی ایده‌های مستقل در قالب مفاهیم و کدهای اولیه شناسایی شدند. جدول ۲ نمونه‌ای از کدهای اولیه ارائه شده است:

جدول ۲: چند نمونه از کدهای اولیه استخراج شده از مصاحبه‌ها

کد اولیه	نمونه متن (گزاره‌های منطقی - مفهومی)
راضی شدن به اجبار	گاهی فرد در شرایط سختی قرار می گیرد و مجبور به اطاعت می شود، چرا که می ترسد موقعیت و آبروی خود را از دست دهد.
نا برابری قدرت	قدرت شخص مرتکب بدون نظارت و وجدان شخص مرتکب زمینه ساز شکل گیری می باشد.
اعتماد بی جا	معمولاً اعتماد غیر منطقی باعث ایجاد سوءاستفاده می شود.
وقوع ناگهانی	فراهم شدن بعضی شرایط یکجا کنارهم بدون برنامه ریزی قبلی باعث وقوع این موارد می شود.
ضعف ورزشکار	وجود ضعف ورزشکار عاملی مهمی در بروز سوءاستفاده است که مرتکب آن را شناسایی و از آن سوءاستفاده می کند.
انکار	نگفتن، کتمان و انکار فقط باعث تکرار این ماجرا می شود و باعث می گردد در آینده هم این موارد اتفاق بیفتد.

در ادامه مقوله‌ها و مؤلفه‌های اصلی حاصل از داده‌های کیفی در جدول ۳ ارائه شده است. گفتنی است که در دسته‌بندی این مقولات هم مشابهت ظاهری و هم مشابهت مفهومی مفاهیم مدنظر قرار گرفتند. براساس جدول ۳ کدهای اولیه شناسایی شده است و در شش مضمون فرعی و یک مضمون اصلی که نشان دهنده عوامل موثر شکل گیری سوءاستفاده در ورزش است، دسته‌بندی شده‌اند.

جدول ۳: مضامین فرعی و اصلی مربوط به شکل‌گیری سوءاستفاده

ردیف	کدهای اولیه	مقوله	مضمون فرعی	مضمون اصلی	فراوانی
۱۲	استفاده از روش‌های پرخاشگرانه و خشن برای مجبور کردن فرد برای انجام کاری که برخلاف رضایت فرد است.				
۱۳	فرد به اصرار و زور سوءاستفاده‌کننده راضی به انجام کاری می‌شود.	رضایت به دلیل ناچاری/اصرار و زور/ناچار بودن/ تن دادن به دلیل پرخاشگری عامل	اجبار و تعدی به حریم ورزشکار		
۱۷	اجبار به انجام مسابقه برای ورزشکار آسیب‌دیده				
۱۵	به زور راضی می‌شوند				
۱۹	مجبور بودن به دلیل رسیدن به مقصود.				
۱۸	انجام به دلیل نداشتن چاره‌ای دیگر				
۲۳	معمولا افراد بالادست از افراد زیردست سوءاستفاده می‌کنند.				
۱۵	سوءاستفاده از فردی که در مقام پایینی - فروده است.	سوءاستفاده به دلیل داشتن			
۲۶	داشتن موقعیت بالاتر نسبت به بزه‌دیده	قدرت/نابرابری قدرت/ سوء استفاده از قدرت جایگاه	سوء استفاده از قدرت		
۲۷	شکل‌گیری به نابرابری قدرت				
۱۸	سوءاستفاده از موقعیت				

شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش

ردیف	کدهای اولیه	مقوله	مضمون فرعی	مضمون اصلی	فراوانی
۱۲	بیشتر از طرف فردی است که شخص آن را قبول یا اعتماد دارد.				
۱۷	معمولا از طرف کسی است که در زندگی فرد نقش دارند.	وجود اعتماد بی جا/ از خودی ضربه خوردن/ اعتماد بیش از حد	اعتماد پوچ به سایرین		
۱۱	سوءاستفاده معمولا از افراد نزدیک می باشد				
۱۹	سوءاستفاده از اعتماد افراد				
۱۳	گاهی تصادفا اتفاق می افتد.				
۱۷	گاهی ناخواسته اتفاق می افتد برای ورزشکار	تصادفی بودن	وقوع غیرمنتظره و ناخواسته		
۹	گاهی بدون برنامه ریزی است	سوءاستفاده/ ناخواستگی/ یکبارگی			
۲۱	گاهی شرایط ناگهان ایجاد می کند.				
۲۸	پیدا کردن نقطه ضعف مفعول توسط فاعل نداشتن توان مقابله در ورزشکار نقطه ای برای ایجاد سوءاستفاده	وجود نقطه ضعف/ ناتوانی برای مقابله/ منفعل بودن	گرفتن نقطه ضعف از ورزشکار		
۲۹	نقطه ضعف ورزشکار				
۱۸	نگفتن و انکار ورزشکاران				
۳۷	نگفتن دلیلی برای تکرار	انکارکردن/ کتمان واقعه/ ترس از دست دادن همه چیز/ ترس از بی آبرویی	انکار آزار و اذیت		
۳۳	کتمان مسئولان				
۳۸	نگفتن به دلیل بی آبرویی				

ردیف	کدهای اولیه	مقوله	مضمون فرعی	مضمون اصلی	فراوانی
۳۱	انکار به دلیل ترس از دست دادن موقعیت				
۳۹	انکار باعث تقویت این امر می شود.				

به طور کلی یافته‌های تحقیق شش عامل اساسی را به عنوان عوامل مؤثر بر شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش ایران شناسایی کرد: (۱) اجبار و تعدی به حریم ورزشکار؛ (۲) سوء استفاده از قدرت؛ (۳) اعتماد پوچ به سایرین؛ (۴) وقوع غیرمنتظره و ناخواسته؛ (۵) گرفتن نقطه ضعف از ورزشکار؛ (۶) انکار آزار و اذیت. همچنین در مرحله آخر نیز برای درک بهتر عوامل یافته‌شده شکل مضامین ترسیم شد (شکل ۱).

شکل ۱: شبکه مضامین عوامل مؤثر بر شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش

تشریح مضامین شناسایی شده به شرح زیر است:

الف) اجبار و تعدی به حریم ورزشکار

این مضمون به این امر اشاره دارد که در مواقعی ورزشکار مجبور است که سوءاستفاده را قبول کند و تن به خواسته سوءاستفاده گر بدهد. در واقع ورزشکار چاره‌ای به جز کنار آمدن به اجبار ندارد. این کار به چند دلیل رخ می‌دهد که می‌تواند برای رسیدن به اهداف خود باشد، چرا که با قبول درخواست زمینه پیشرفت برای ورزشکار فراهم می‌شود و یا اگر قبول نکند از پیشرفت ورزشکار جلوگیری می‌شود. همچنین می‌تواند برای رسیدن به موفقیت باشد، ترس از دست دادن موقعیت باشد و یا ترس از دست رفتن آبرو باشد. در حقیقت مرتکب راهی برای اعمال زور پیدا خواهد کرد که ورزشکار را ایجاب کند برای قبول سوءاستفاده و او را در موقعیتی بسیار سخت برای تصمیم‌گیری در این باره قرار می‌دهد. در این راستا شرکت‌کننده (P8) بیان داشت: «ورزشکاری در حین مسابقه رسمی آسیب دید. مربی او ورزشکار را وادار به ادامه مسابقه کرد؛ برای دریافت مدالی بیشتر. ورزشکار اگر مسابقه را ادامه نمی‌داد از تیم خارج می‌شد و چاره‌ای جز قبول درخواست نداشت».

به علاوه شرکت‌کننده (P13) در این باره بیان داشت: «گاه‌ها ورزشکاران را مجبور به پرداخت پول‌های غیرقانونی می‌کنند و بیان می‌کنند که اگر پول را پرداخت نکنند، وارد تیم نخواهند شد. ورزشکار هم که برای رسیدن به موقعیتی بهتر سخت تلاش کرده است، از ترس از دست دادن موقعیت بهتر مجبور می‌شود که درخواست را قبول کند».

ب) سوء استفاده از قدرت

سوءاستفاده از قدرت، یکی از مضامینی است که در زمینه شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش شناسایی شده است. داشتن قدرت در بین عوامل ورزشی عامل مهمی برای شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش است. درواقع داشتن قدرت بدون نظارت کافی و یا داشتن قدرت توسط فردی نالایق عامل اساسی در رخ دادن این حادثه ناگوار است. قدرت همواره باید با نظارت مناسب همراه باشد، چرا که نبود نظارت جرقه‌ای برای شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش می‌باشد. قدرت اگر در مکانی درست و به فردی درست اعطاشود باعث پیشرفت یک سازمان می‌باشد، اما اگر به فردی که مستحق دریافت قدرت نباشد اعطاشود استفاده نادرست خواهد کرد. شرکت‌کننده (P5) در این زمینه بیان داشت: «افراد ناشایست با قرار گرفتن در پست‌های قدرتمند از موقعیت خود به نفع خود سوءاستفاده می‌کنند. این افراد به دلیل داشتن قدرت زیردستان خود را وادار به انجام خواسته‌های خود می‌کنند».

علاوه بر این شرکت‌کننده (P11) در این باره بیان داشت: «ورزشکاران معمولاً در برابر قدرت مسئولان ورزشی سر تعظیم فرو می‌آورند، زیرا احساس می‌کنند چون در مقام پایین‌تر نسبت به مسئولان قرار دارند باید تحت امر آنان باشند. عده‌ای از قدرتمندان ورزشی به دلیل اینکه می‌دانند ورزشکار سخت می‌تواند ثابت‌کند از موقعیت خود سوءاستفاده می‌کنند و یا حتی تهدید می‌کنند».

ج) اعتماد پوچ به سایرین

این مضمون به این امر اشاره دارد که گاهی ورزشکاران به مربی، دوستان خود و یا تمام عواملی که در ورزش دخیل‌اند اعتماد بی‌جا دارد. چنین اعتمادی سبب وقوع سوءاستفاده در ورزش می‌شود. در حقیقت زمانی که

ورزشکار بدون هیچ دلیل منطقی به شخصی در ورزش اعتماد می‌کند آن شخص ورزشی می‌تواند از این اعتماد به نفع خود استفاده کند به خصوص در زمینه سوءاستفاده مالی. این اعتماد می‌تواند در هر زمینه‌ای باشد به طور مثال، اعتماد بی‌جا به دانش مربی، مدیربرنامه، هم‌تیمی‌های خود، سرپرست و یا کادر فنی تیم. در این راستا شرکت‌کننده (P2) بیان داشت:

«اگر اعتماد ورزشکار به سرپرست خود بی‌جا و شدید باشد ممکن است که در زمان بستن قرارداد ورزشکار قرارداد را نخواند و امضا کند، و سوءاستفاده‌گر که نیز از این اعتماد باخبر است، قرارداد را به نفع خود تنظیم کرده‌باشد و در این زمان سوءاستفاده مالی اتفاق بیفتد».

همچنین شرکت‌کننده دیگری (P7) در این باره بیان داشت:

«ورزشکار با اعتماد زیاد به مربی خود هر چه را که مربی بگوید را قبول می‌کند. اگر مربی به آنها بگوید که حین فعالیت ورزشی آب ننوشید زیرا برای سلامتی شما مفید است، ورزشکار راحت قبول می‌کند چرا که به دانش مربی خود کاملاً اعتماد دارد».

د) وقوع غیرمنتظره و ناخواسته

یکی دیگر از مضامین شناسایی‌شده، وقوع غیرمنتظره و ناخواسته سوءاستفاده در ورزش می‌باشد. گاهی اوقات لازم نیست که مرتکب از قبل برای انجام سوءاستفاده برنامه‌ریزی کرده‌باشد؛ به این معنی که این اتفاق ممکن است در لحظه اتفاق بیفتد. در بعضی شرایط افراد دست به کاری می‌زنند که در شرایط عادی آن کار را انجام نخواهند داد. به عنوان مثال، این مورد ممکن است به دلایل عصبانیت زیاد بعد از یک شکست سنگین اتفاق بیفتد، مانند مربی‌ای که ورزشکاران خود را بعد از شکست سنگین تنبیه سخت و نابه‌جایی می‌کند. شرکت‌کننده (P1) در این زمینه بیان داشت:

«زمانی که بازیکن در یک بازی مهم اشتباه غیرقابل‌قبولی را مرتکب و باعث باخت تیم می‌شود، زمینه عصبانیت هم‌تیمیان و یا مربی خود را فراهم می‌کند. در این لحظه ممکن است مربی توهین‌های رکیکی کند و یا حتی تنبیه جسمی انجام دهد. این اتفاق ممکن است در لحظه و با سرعت بالایی رخ دهد».

همچنین شرکت‌کننده دیگری (P4) در این باره بیان داشت:

«قبل از مسابقه داوران تمام وسایل را برای امنیت و ایمنی چک می‌کنند. گاهی ممکن است فراموش کنند که قسمتی را ارزیابی کنند و سبب وقوع حادثه‌ای شوند. در واقع یک غفلت ناخواسته‌ای را انجام دهند».

ه) گرفتن نقطه ضعف از ورزشکار

مضمون دیگری که در شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش موثر است، گرفتن نقطه ضعف از ورزشکار» از سوی دیگران می‌باشد. به عبارتی، کسی که بخواهد شخصی را آزار بدهد شرایط را کامل از قبل می‌سنجد و یک راه مناسب برای اعمال آزار و اذیت را انتخاب می‌کند. اغلب افراد نقاط ضعفی دارند که شناسایی آنها کار سختی نیست.

مرتکبین با کمی توجه به راحتی پی به این نقاط خواهند برد و از آنها به نفع خود استفاده خواهند کرد. با توجه به نقطه ضعف شخص سوءاستفاده شکل می گیرد. در همین جهت شرکت کننده (P3) و (P10) بیان داشتند:

"ورزشکاری که به دست آوردن مقام و مدال اولویت اصلی زندگیش است، حاضر به انجام هر کاری می شود. به طور مثال، اگر به این ورزشکار بگویند مبلغ زیادی پول پرداخت کن برای رسیدن به یک مقام، ورزشکار به احتمال زیادی قبول خواهد کرد. شناختن این قبیل مسائل کار راحتی است. مرتکبین از این موارد به خوبی استفاده خواهند کرد».

علاوه بر این شرکت کننده (P14) در این باره بیان داشت: «ورزشکارانی که در خانواده کمبودهای عاطفی دارند و یا تحت حمایت خانواده نیستند برای سوءاستفاده جنسی موارد مناسب تری هستند. چرا که این افراد راحت تر تن به خواسته های مرتکبین می دهند».

و) انکار آزار و اذیت

مضمون بعدی شناسایی شده، «انکار آزار و اذیت» است. این مضمون به این معنی است که انکار کردن توسط هر فردی در ورزش سبب شدت گرفتن سوءاستفاده می شود. مسئولان ورزشی از ترس از دست دادن موقعیت شغلی، بدنامی فدراسیون خود، بدنامی ورزش در جامعه و یا کاهش اعتماد به فدراسیون خود این قبیل مسائل را انکار می کنند. از طرفی ورزشکاران نیز هم برای حفظ موقعیت و یا حفظ آبروی خود سکوت اختیار می کنند. این امر باعث تکرار و تشدید ماجرا می شود. اگر سوءاستفاده گر ببیند که با یک سوءاستفاده اتفاقی برای او نیفتاده و قربانی سکوت اختیار کرده است، این کار را ادامه خواهد. شرکت کننده (P13) در این باره بیان می کند:

«زمانی که ورزشکار سکوت می کند و یا به طور کل این مسئله را انکار می کند، عواقب جدی را برای خود و برای آیندگان فراهم خواهد کرد، چرا که باعث خواهد شد این فرایند تکرار شود و سوءاستفاده کننده با خیال راحت- تری به کار خود ادامه دهد».

شرکت کننده (P9) نیز در این باره بیان داشت:

«اگر مسئولان ورزش از ترس بدنامی این قبیل مسائل را انکار کنند، علاوه بر تکرار ماجرا و بیشتر شدن این مسائل باعث از بین رفتن حسن نیت ورزش هم خواهند شد».

بحث و نتیجه گیری

هدف از انجام این تحقیق، شناسایی عوامل موثر بر شکل گیری سوءاستفاده در ورزش است. اجبار و تعدی به حریم ورزشکار، سوء استفاده از قدرت، اعتماد پوچ به سایرین، وقوع غیرمنتظره و ناخواسته، گرفتن نقطه ضعف از ورزشکار و انکار آزار و اذیت از نتایج این پژوهش می باشد. از نتایج این پژوهش سوءاستفاده از قدرت فرد سوءاستفاده کننده و گرفتن نقطه ضعف از ورزشکار می باشند. این مضمون اشاره به این موضوع دارد که عواملی مانند ضعف اخلاقی و قدرت فرد سوءاستفاده کننده در مقابل ضعف فردی که مورد سوءاستفاده قرار گرفته است می تواند

تسهیل کننده شکل گیری سوءاستفاده باشد. این نتیجه با نتیجه تحقیق گورونگ^۱ (۲۰۲۱) همسوست، چراکه نتایج تحقیق محقق نشان داد که آگاهی نداشتن زنان عاملی برای ایجاد خشونت علیه آنان است. همچنین در تحقیقی دیگر انگلبرگ و همکارانش^۲ (۲۰۱۶) مشخص کردند که عوامل فردی از جمله جنسیت، ظاهر، نژاد، قومیت، ملیت، سن، ترجیحات جنسی، ناتوانی یا برخی خصوصیات دیگر می تواند زمینه ساز شکل گیری سوءاستفاده جنسی در ورزش باشد. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش بهاتی^۳ (۲۰۲۰) نیز که شیوع آزار و اذیت جنسی در جامعه پاکستان را بررسی کرده، همسوست؛ چراکه مشخص شده است قدرت و اختیار مربی مرد برای تهدید کردن ورزشکار زن بی تجربه (ضعف شخصیتی و ناآگاهی) به قبول درخواست مربی عاملی مهم در وقوع سوءاستفاده می باشد. این موضوع با نظر مشارکت کنندگان این تحقیق، کاملاً تطابق دارد که بیان داشتند «پیدا کردن نقطه ضعف مفعول توسط فاعل». برخی معتقدند که این اختلاف قدرت بین مربی و ورزشکار به خودی خود یک عامل خطر است (فستینگ^۴، ۲۰۱۸). به همین دلیل است که برین^۵ (۲۰۱۹) تأکید بسیاری بر آگاه سازی مربیان از اختیارات و آنچه مجاز به انجام آن هستند می کند. او همچنین بیان می کند که سازمان های ورزشی (دپارتمان دوومیدانی در تحقیق وی) باید آموزش روشنی از تفاوت های حمایت و یا آغوش هایی برای تبریک با لمس های ناخواسته بدهد. به این دلیل است که آگاه سازی جامعه ورزشی تأثیر مثبتی بر کاهش این قبیل مسائل دارد و جامعه ورزش را تبدیل به یک محیط امن برای ورزشکاران و خانواده ها می کند. این نتایج با «نظریه کرنش عمومی» همسوست. طبق این نظریه، سوءاستفاده های عاطفی به دلیل استرس، عصبانیت، ناامیدی و سایر احساسات منفی هستند که می توانند به دلیل مشکلات خصوصی و خانوادگی و یا ضعف شخصیتی و ناآگاهی باشد (زاوالا^۶، ۲۰۱۸). در واقع مرتکب ضعف ها را شناسایی می کند و با برنامه ریزی و استفاده از قدرت خود سوءاستفاده را انجام می دهد. قرار گرفتن ضعف های ورزشکاران در برابر قدرت دست اندرکاران ورزشی عامل قدرتمندی برای وقوع انواع سوءاستفاده است. قدرت داشتن بدون نظارت، عامل مهمی برای انجام سوءاستفاده است (جانسون و لارسون^۷، ۲۰۱۷، فستینگ و همکاران^۸، ۲۰۱۸، مورتون^۹، ۲۰۱۶). انگلبرگ و همکاران، ۲۰۱۶). از دیگر نتایج این تحقیق اجبار و تعدی به حریم ورزشکار می باشد. تحقیقات قبلی وجود زور و اجبار را برای مجبور کردن ورزشکار به قبول سوءاستفاده را تایید کرده اند به عنوان مثال، در تحقیقات قبلی روشن شده است که سوءاستفاده جنسی عملی است که ماهیت جنسی دارد یا بدون تماس جسمی، بدون داشتن رضایت اتفاق می افتد. این اقدامی است که شخص دیگری را از طریق سوءاستفاده از قدرت و یا استفاده از زور یا اجبار به همراه خواسته های ضمنی یا صریح

^۱Gurung^۲Engelberg et al.^۳Bhatti^۴Fasting^۵Brien^۶Zavala^۷Johansson and Larsson^۸Fasting et al.^۹Morton

تسلیم خواسته خود می‌کند (گاگنه و پرت^۱، ۲۰۱۶). همچنین آزار و اذیت به رفتارهای ناخواسته یا اجباری شخص گفته می‌شود که از قدرت خود استفاده می‌کند و احتمال آسیب رساندن به ورزشکار را هم دارد (احمد و همکاران، ۲۰۱۸). علاوه بر این‌ها، تجاوز در میان عموم مردم اغلب محدود به یک برخورد جنسی است که شامل زور و خشونت است و در آن قربانی از نظر جسمی مقاومت می‌کند (سینگلتون و همکاران^۲، ۲۰۱۹). در تحقیقات خارج از ورزش هم این مسئله صدق می‌کند. کارمندان زن در محل کار هم گاهی با زورگویی و اجبار مجبور به انجام خواسته فرد مرتکب می‌شوند (تیلور و هاردین^۳، ۲۰۱۷). به علاوه فستینگ و برکنریج^۴ (۲۰۰۵) بیان می‌کنند که انگیزه پشت آزار و اذیت و آزار جنسی اغلب قدرتی است که به موجب آن فرد آزاردهنده به دنبال مطیع کردن فرد دیگری است. سوءاستفاده‌کنندگان اغلب از تهدیدها (مانند حذف شدن از تیم) و پاداش‌ها یا امتیازات برای اعمال سوءاستفاده استفاده می‌کنند. نتیجه بعدی تحقیق اعتماد پوچ به سایرین می‌باشد. ورزشکاران از جانب شخصی مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرند که به آن اعتماد دارند. داشتن اعتماد بی‌جا به شخصی نادرست سبب شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش می‌شود. تحقیقات قبلی نیز با این نتیجه همسو است. به عنوان مثال، در تحقیق سندرسون و همکاران^۵ (۲۰۱۹) مشخص شد که سوءاستفاده جنسی می‌تواند در مؤسسات معتمد جامعه اتفاق بیفتد، مانند لیگ‌های ورزشی. همچنین منصورف و همکاران^۶ (۲۰۰۷) که آزار و اذیت را در جامعه سالمندان بررسی کرده‌اند دریافتند که دو سوم این آزارها توسط کسی که در موضع اعتماد است همچون شریک زندگی، خانواده، مراقبت‌کننده، دوستان، همسایه‌ها، آشنایان یا غریبه‌ها اعمال می‌شوند. همچنین در تحقیق فستینگ و برکنریج^۷ (۲۰۰۵) مشخص شد که ورزشکاران نخبه به سوءاستفاده - کنندگان اعتماد دارند و آنها را دوست دارند به همین دلیل است که مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرند. انکار آزار و اذیت از نتایج دیگر این پژوهش می‌باشد، نگفتن و انکار کردن فقط باعث می‌شود که سوءاستفاده تکرار شود و ادامه پیدا کند. انکار کمک‌کننده قدرتمندی برای شکل‌گیری سوءاستفاده در ورزش می‌باشد. منتهوی و همکاران^۸ (۲۰۱۶) نیز در تحقیق خود اینگونه بیان می‌کنند که ناآگاهی، انکار و مقاومت در بین رهبران ورزش - حتی خود ورزشکاران - اغلب یک چالش برای کاهش خطر و پیشگیری است. به طور واضح، آنها ممکن است اکره داشته باشند که اذیت و آزار در سازمان‌های آنها رخ دهد. انکار اجازه می‌دهد تا علل اصلی آزار و اذیت و سوءاستفاده ادامه یابد. همچنین در تحقیق مجید^۸ (۲۰۱۶) مشخص شد که نگرش‌های منفعلانه/عدم مداخله، انکار و یا سکوت توسط افراد دارای موقعیت قدرت در ورزش (به‌ویژه تماشاگران) آسیب روانی آزار و اذیت جنسی را افزایش می‌دهد. سوءاستفاده به روش‌های مختلفی اتفاق می‌افتد. از نتایج جدید این تحقیق این است که در مواقعی ممکن است که این سوءاستفاده‌ها به‌طور کاملاً اتفاقی

¹Gagne and Parent

²Singleton et al.

³Taylor and Hardin

⁴Fasting and Brackenridge

⁵Sanderson et al.

⁶Manthorpe et al.

⁷Fasting and Brackenridge

⁸Majid

رخ بدهد. به طور مثال، سوءاستفاده‌کننده ممکن است بدون برنامه‌ریزی قبلی این کار را انجام دهد، گاهی اوقات سوءاستفاده‌کننده در شرایطی قرار گیرد که به طور ناگهانی دست به چنین اقدامی بزند. یکی از عوامل مهم شکل‌گیری وقوع غیرمنتظره و ناخواسته است. باتوجه به این نتیجه می‌توان گفت که شکل‌گیری سوءاستفاده یک فرایند پیچیده است که به طور یکنواخت برای همه اتفاق نمی‌افتد.

در یک جمع‌بندی کلی و همچنین بر اساس مطالعات صورت گرفته، می‌توان بیان کرد که در ورزش ایران با مشکلاتی مانند سوءاستفاده روبه‌رو هستیم. نپرداختن و کتمان این موضوع فقط راهی برای شدت گرفتن این امر خطیر است. امروزه در تمام دنیا به این امر مهم رسیدگی می‌شود. تاکنون کشورهای بسیاری برنامه‌هایی برای آموزش، شناسایی و پیشگیری از سوءاستفاده تدوین کرده‌اند. لذا بسیار ضروری است که در کشور ما هم برنامه‌هایی برای شناسایی عوامل موثر بر شکل‌گیری سوءاستفاده انجام شود که به دنبال آن بتوان راه‌هایی برای جلوگیری از سوءاستفاده تدوین کرد. هدف از شناسایی عوامل موثر بر شکل‌گیری سوءاستفاده ایجاد راهی برای آموزش مربیان ورزشی، ورزشکاران، پزشکان ورزشی، کادرفنی، مدیران و اعضای فدراسیون‌هاست. مطالعات در این زمینه شناخت، تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و آماده‌سازی مناسب، همچنین امکان پیشگیری بهتر سوءاستفاده را فراهم می‌کند. هرچقدر اطلاعات بیشتر باشد، جلوگیری بهتر خواهد بود و باعث اعتماد جامعه، خانواده‌ها و ورزشکاران به ورزش می‌شود. همچنین زمینه یک محیط امن برای ورزشکاران را فراهم می‌کند.

منابع

- Afshar, M., Mansour, Khodayari, Abbas, & Zarei. (2017). "The relationship between coaches' misbehavior and the effectiveness and satisfaction of elite wrestlers in Alborz province". Sports Sciences Quarterly, 9(26), 63-85. (Persian).
- Ahmed, M. D., van Niekerk, R. L., Ho, W. K. Y., Morris, T., Baker, T., Ali Khan, B., & Tetso, A. (2018). "Female student athletes' perceptions of acceptability and the occurrence of sexual-related behaviour by their coaches in India". International journal of comparative and applied criminal justice, 42(1), 33-53.
- Atabekova A, & Simonova, (2018). M.SEXUAL ABUSE IN SPORTS: WHY DO YOUNGSTERS GET TRAPPED? (TWO CASES FROM RUSSIA ACROSS 20 Th AND 21 st CENTURIES).
- Bhatti, S., Khan, S. U., & Bashir, M. (2020). "Prevalence of Molestation among Male Coaches towards Female Athletes in Different Sports at Public Sector Universities Sindh, Pakistan". sjesr, 3(1), 139-145.
- Brackenridge, C. H., Bishopp, D., Moussalli, S., & Tapp, J. (2008). "The characteristics of sexual abuse in sport: A multidimensional scaling analysis of events described in media reports". International Journal of Sport and Exercise Psychology, 6(4), 385-406.
- Braun V, & Clarke, V. (2006). "Using thematic analysis in psychology". 3.
- Crow RB, & Macintosh, E. W. (2009). "Conceptualizing a meaningful definition of hazing in sport". European Sport Management Quarterly. 9(4):433-51.